

ACC. N:R M. 15765:1-2.

Landskap: Inväland Upptecknare: Joh. Jäq̄nist, Hultsjö
Härad: Västra Berättare: " "
Socken: Hultsjö Berättarens yrke: f. d. målar- och målare
Uppteckningsår: 1963 Född år 1883 i Hultsjö

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lägnen och folket om männen. s. 1-2.

LWF 118

4/3-63

Skriv endast på denna sida.

SÄGNER OCH FOLKTRO OM MÅNEN

Några särskilda benämningar på månen har inte särskilt förekommit på min trakt. När man talade om månen var det den vanliga benämningen "han", och detta gällde såväl fullmåne, halvmåne, som nymåne. När det var fullmåne sades alltid "mångubben" och fläckarna tyddes särskilt av barnen som en trollgubbe med ovanligt stor näsa. Att det av de äldre har jag inte hört något berättats att det kulle varit människor som hamnat på månen. Däremot har jag hört berättas om, och är även någon gång gängse i vår tid, at de som tager gifta sig skall alltid ta ut lysning på nytändning, men numera förekommer det inte så ofta utan man tar ut lysningen när det passar. Vidare gav man akt på PÅ HURUDAN^A månskivan var vid nytändningen, Låg nyetmycket bakåt utat sades det att man kunde hänga sin tröja på den nedersta spetsen så det nyet eller rättare månade bliva ganska ostadig. Vidare skulle vissa trädslag såsom al och björk alltid fällas i nedan, detta skulle motverka att inte de saker som tillverkades av dessa trädslag skulle spricka sönder. Att månen skulle inverka något på människor, såsom att ansikte eller huvud förändrades har jag inte hört något berättas om.

Suf 118

(3)

ACC. N:R M. 15765:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

~~Nyårsnyet var man noga med att studera. ty det sades alltid att så-
dant nyårsnyet var så skulle det alltid följa tre likadana ny. Och så
talades det om trängeny, det vill säga att en del år hade tretton ny
men vad detta trängeny skulle betyda har jag ej kunnat få reda på.
Vidare väntade man alltid att det skulle bli omslag i vädret dels på
nytändningen, och dels på fullmånen. Men att man hälsade nyårsnyet på
något särskilt sätt har jag inte hört något berättas om på min trakt
Men att man studerade varje ny på den tredje dagen var ganska vanligt
till ex om nyet stod rätt upp eller det låg "vipet" det vill säga om neder-
sta spetsen stod nästan rakt upp medan övre spetsn låg ganska bakåt-
lutad, och på så sätt avläste de gamla väderleken under månaden.
Angående månförmörkelserna har jag inte hört något berättas om, ej heller
att några särskilda händelser som har kunnat sättas i förbindelse
med månförmörkelsen.~~

Lönåsa Hultsjö Sävsjö i mars 1963

Joh. Sjöquist